

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Başkanlığı

Tarih : 05 Mart 2025

Sayı : 9802

24794

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98'inci TBMM, İçtüzüğü'nün 96'ncı Maddeleri gereğince Adalet Bakanı Yılmaz Tunç tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi 2024 istatistiklerine göre Mahkeme önünde toplam 60 bin 200 derdest başvuru bulunmaktadır. Bu başvurulardan 21,600'ü yani yüzde 35,4'ü Türkiye'ye aittir. AİHM istatistiklerine göre Uluslararası Mahkeme'ye en fazla başvuruda bulunan ülke Türkiye'dir. Tüm ülkeler açısından 2024 yılında Türkiye'yi 8 bin 150 dosya ile Rusya, 7 bin 700 dosya ile Ukrayna, 3 bin 850 dosya ile Romanya izlemektedir.

Verilere göre sadece 2024 yılında AİHM'e Türkiye aleyhine yapılan başvuru sayısı 4 bin 450'dir.

AİHM önünde Türkiye'den bekleyen 21 bin 613 başvuru bulunmaktadır.

AİHM verilerine göre 2024 yılında toplam 73 yargılama yapılmış, 67 yargılamada en az bir ihlal kararı verilmiştir. Mahkeme, 19 başvuruda özgürlük ve güvenlik hakkı ihlali, 13 başvuruda adil yargılanma hakkı ihlali tespit etmiştir. Özel hayata ve aile hayatına saygı ihlali, düşünce ve vicdan özgürlüğünün ihlali, ifade özgürlüğünün ihlali, insanlık dışı ve aşağılayıcı muamele yasağının ihlali konularında da tespitlerde bulunmuştur.

Bu kapsamda,

1. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne son 10 yılda yapılan başvuru istatistikleri nelerdir?
2. Elimizdeki verilere göre AİHM'e 2012'de 16 bin 876 başvuru yapılmışken; 2024 yılında başvuru sayısı 21 bin 613'e çıkmıştır. Son 10 yılda AİHM'e yapılan başvurulardaki artışın nedeni nedir?

3. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne yapılan başvurularda tüm ülkeler nezdinde Türkiye, aleyhte en fazla başvuru yapılan ülkedir. Şu an savaş halinde olan Rusya ve Ukrayna ülkeleri dahi Türkiye'den sonra gelmektedir. Yapılan başvuru oranlarında 2023 ve 2022 yıllarında da Türkiye birinci sırada bulunmaktadır. Türkiye'den yapılan başvuru oranlarının aşağı çekilmesine ilişkin olarak Bakanlığınızda ne gibi çalışmalar yapılmaktadır?
4. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin 2024 yılı boyunca verdiği kararlar arasında en fazla ihlal özgürlük ve güvenlik hakkı ihlali ve adil yargılanma hakkının ihlali konularında verilmiştir. AIHM'in ihlal kararı verdiği alanlar kapsamında ne gibi çalışmalar yapılmıştır?
5. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2024 yılında yaptığı yargılamalar içinde 67 yargılamada en az bir ihlal tespit etmiştir. Bu tespitlere ilişkin olarak AIHM kararları uygulanmış mıdır? Hangi dava kapsamında hangi kararlar uygulanmıştır?
6. Son beş yılda uygulanmayan AIHM kararları hangileridir? Neden uygulanmamıştır? Bu konuda Türkiye'ye verilen cezalar nelerdir?